

Kungsbacka kommun

Rektorn vid Aranäsgymnasiet Enhet 6

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Aranäsgymnasiet Enhet 6
i Kungsbacka kommun

Tillsyn i Aranäsgymnasiet Enhet 6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungsbacka kommun under år 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Aranäsgymnasiet samtliga skolenheter besöktes av Skolinspektionen från den 19 april 2014 till den 2 april 2014.

Fakta om skolenheten

Aranäsgymnasiet är en av tre kommunala gymnasieskolor i Kungsbacka kommun och är belägen i de centrala delarna av Kungsbacka tätort. Skolan är organisatoriskt indelad i fem skolenheter som var och en leds av en rektor. Det finns även en verksamhetschef som är chef över rektorerna och ansvarar för vissa centrala funktioner, såsom elevhälsan och administrativ personal. Rektorn är tillförordnad under läsåret 2013/14 och har i sin tjänst, förutom rektorsuppdraget, och också ansvar för organiseringen av det skolgemensamma stödet i "Utsikten". Detta beslut avser skolenhet 6. Denna skolenhet är nyskapad inför läsåret 2013/14 och ska enligt planerna omorganiseras inför läsåret 2014/15.

Skolenhet 6 erbjuder för närvarande utbildning på teknikprogrammet med de tre inriktningarna design och produktutveckling, samhällsbyggande och miljö samt teknikvetenskap. Utöver detta erbjuder enhet 6 utbildning för eleverna på introduktionsprogrammen: individuellt alternativ, yrkesintroduktion och preparandutbildning. När det gäller introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val tillhör dessa elever organisatoriskt respektive programs enhet och det finns således elever som läser programinriktat individuellt val inom såväl enhet 1 som enhet 3 och enhet 4. Dock läser eleverna delar av sin utbildning på skolenhet 6, där introduktionsprogrammen är samlade och det är också denna enhet som är ansvarig för organiseringen av de grundskoleämnen eleverna läser vid sidan av sina gymnasiekurser. Vidare finns det i samtliga enheter på Aranäsgymnasiet elever som läser en nationell idrottsutbildning (NIU), vilken är inriktad mot handboll och fotboll. Skolenheten har, totalt 252 elever inom gymnasieskolan varav 46 går något av introduktionsprogrammen. Både teknikprogrammet och introduktionsprogrammen är nya för skolenheten och låg tidigare organiserade under skolenhet 3, tillsammans med bygg- och anläggningsprogrammet.

Enligt Skolverkets statistik från läsåret 2012/13 var den genomsnittliga betygspoängen hos de elever som avslutade sin utbildning på teknikprogrammet (som då organiserades under annan skolenhet) 14,3 att jämföra med riksgenomsnittet för motsvarande gymnasieprogram som var 14,1. Samma läsår fick 90 procent av eleverna grundläggande behörighet till universitets- och högsko-

lestudier vilket är samma procentuella andel som i riket. Det finns en viss skillnad i resultat mellan kvinnliga och manliga elever där kvinnorna har en genomsnittlig betygspoäng som är 14,6 och männen 14,2, men denna skillnad är påtagligt lägre än i riket i övrigt där kvinnorna har i genomsnitt 15,2 och männen 13,8. När det gäller resultatens fördelning mellan olika kurser i kärnämnen, numer gymnasiegemensamma ämnen, visar statistiken att samtliga elever som avslutade sin utbildning erhöill minst godkänt i samtliga ämnen utom i Samhällskunskap A, där det var 97 procent som uppfyllde kunskapskraven.

När det gäller introduktionsprogrammen individuellt alternativ, yrkesintroduktion, preparandutbildning samt programinriktat individuellt val finns det ingen samlad nationell statistik över kunskapsresultaten. Inte heller rektorn kan presentera någon sammanställning över elevernas resultat.

Helhetsbedömning

Skolenhet 6 på Aranäsgymnasiet präglas ännu inte av ett gemensamt arbete och samröret mellan lärarna som arbetar på teknikprogrammet och de som främst arbetar inom introduktionsprogrammen är litet. Omorganisationerna på skolan liksom flera rektorsbyten, framförallt på teknikprogrammet har bidragit till att det idag saknas ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå där elevernas kunskapsresultat följs upp och analyseras. Denna situation, liksom det faktum att vissa elever undervisas av lärare från andra program och enheter, ger en bild av att rektorn inte har fulla förutsättningar att självständigt leda, följa upp och utveckla utbildningen mot de nationella målen. Huvudmannen behöver därför se över Aranäsgymnasiets organisation för att skapa en långsiktig struktur där varje rektor har möjlighet att leda sin skolenhet och följa upp resultaten på ett sätt som uppfyller kraven i lagstiftningen.

När det gäller introduktionsprogrammen visar tillsynen att lärarna anstränger sig för att skapa en flexibel utbildning för eleverna och för att möta de skiftande behov som finns i elevgruppen. Det är också arbetslaget själva som utformat huvuddelen av utbildningarnas upplägg. De har i detta arbete inte haft något stöd i en plan för utbildningen som beslutats av huvudmannen, eftersom varken de eller rektorn vid tidpunkten för tillsynen kände till att det fanns en sådan plan. Resultatet är att vissa program inte fullt ut motsvarar de intentioner som uttrycks i lagstiftningen. Det är inte tydligt att det finns skillnader mellan de olika introduktionsprogrammen som anordnas vid skolenheten och eleverna är inte heller alltid medvetna om vilket program de går på. Eftersom kontinuerlig uppföljning och dokumentation av elevernas samlade kunskapsresultat saknas är också resultatet av arbetet svårt att utvärdera. På individnivå finns det brister i utformningen av elevernas studieplaner och andra formella dokument såsom gymnasieintyg för de elever som avslutat sin utbildning. Även om

eleverna uttrycker att de trivs bra och speciellt uppskattar att lärarna ger dem så mycket stöd och stöttning beskriver eleverna vid introduktionsprogrammet också brister i studieron.

Eleverna som avslutat utbildningen på teknikprogrammet har något högre kunskapsresultat än genomsnittligt. Elevintervjuer och enkäter visar inget annat än att eleverna trivs och är trygga. Dock visar tillsynen att elevernas delaktighet behöver utvecklas på teknikprogrammet. Förutom att ge eleverna mer inflytande över undervisningen behöver rektorn också se till att ordningsreglerna utarbetas i samråd med samtliga elevgrupper på skolenheten. Det behöver också utarbetas en plan mot kränkande behandling som bygger på en kartläggning av tryggheten på enhetsnivå.

Det har vid tillsynen också framkommit att eleverna vid samtliga skolenheter på Aranäsgymnasiet ges möjlighet att erhålla betyg i kurser som de inte fått betyg i genom att läsa sommarskola under sommarlovet. Denna verksamhet anordnas i Kungsbacka kommuns regi, men inom ramen för vuxenutbildningen, vilket är en annan verksamhet. Detta är inte förenligt med författningarna. Denna fråga kommer att behandlas inom ramen för tillsynen på huvudmannanivå.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Rektorn och lärarna ska klargöra för elever och vårdnadshavare vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna och deras vårdnadshavare informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen och det är rektorn som ansvarar för att sådan information lämnas. Av läroplanen framgår att skolan för eleverna ska klargöra utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Vidare har rektorn även enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att eleverna får information inför utbildningens början samt att de får en väl utformad introduktion i utbildningen, i ämnen och kurser och att de får stöd att formulera mål för sina studier.

Vid elevintervjuer framkommer att många av eleverna från introduktionsprogrammen inte är helt införstådda med vilket program de läser. Några av eleverna uttrycker att de tror att de går preparandutbildning eller yrkesintroduktion, men kan inte beskriva vad det är för skillnad mellan utbildningarna eller hur det kommer sig att eleverna läser på det ena eller andra programmet. Eleverna beskriver att målen med deras utbildning är att de ska bli färdiga med grundskolans ämnen för att kunna fortsätta på ett nationellt gymnasieprogram eller i några fall annan verksamhet. Eleverna beskriver dock att de oftast blir informerade på ett bra sätt av sina lärare om vad de förväntas göra i de olika ämnena och hur de ska uppnå kunskapskraven. De tycker också att deras lärare ger dem feedback på arbetet löpande, så att de vet hur de ligger till. Enligt eleverna framgår det av deras individuellt utformade scheman vilka ämnen och andra verksamheter som ingår i utbildningen.

Lärarna som intervjuats bekräftar att alla elever nog inte känner till vilken utbildning de går på och ger uttryck för att detta i vissa fall även är oklart för dem som lärare. Programtillhörigheten kan, enligt lärarna, ändras mellan exempelvis preparandutbildning och individuellt alternativ beroende på hur motiverad eleven är eller hur många grundskoleämnen eleven har kvar för att bli behörig. Lärarna uttrycker vidare att de inte har någon utarbetad plan för att klargöra målen för eleverna, men att de i samband med inskrivning och utarbetande av den individuella studieplanen diskuterar vad eleven vill med sin utbildning och att de sedan utformar studieplanen utifrån detta. I detta arbete är eleven, elevens vårdnadshavare och mentorn delaktiga, men däremot deltar inte någon studie- och yrkesvägledare.

Tillsynen visar att alla elever på introduktionsprogrammen vid skolenhet 6 på Aranäsgymnasiet inte informerats om huvuddragen i bestämmelserna för den utbildning de läser. Eftersom många elever inte känner till vilket program de följer kan skolan inte sägas ha fullgjort sin skyldighet när det gäller att klargöra mål och innehåll i det samma. En konsekvens av denna brist på information är att eleverna inte vet hur den utbildning de följer ska utformas och vad de kan kräva som elever. Möjligheten till inflytande blir således lidande. Eleverna kan genom att de är dåligt informerade också riskera att begränsas i sina möjlighet-

er till val och beslut som kan ha betydelse för deras framtida studier och yrkesliv. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 14 § skollagen

Lgy 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och ska hållas informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Eleverna ska enligt läroplanen fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Elever som går på teknikprogrammet vid skolenhet 6 beskriver vid intervjun en undervisning som ser väldigt olika ut beroende på ämne och lärare. I vissa ämnen, uppger eleverna, varierar lärarna arbetssätt och låter eleverna vara med och påverka, vilket för det mesta också gör undervisningen mer stimulerande. I de flesta ämnen är det dock läraren som planerar vad eleverna ska göra och hur det ska gå till. Utrymmet för eleverna att vara delaktiga upplevs som litet.

Detta syns också i den enkät som elever ifrån teknikprogrammets årskurs 2 besvarat under hösten 2013. Av de elever som besvarat enkäten anger nästan hälften att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att "på lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika arbetsuppgifter". När det gäller påståendet att "vi elever har inflytande över undervisningens innehåll" svarar över hälften att det stämmer ganska dåligt eller inte alls.

Rektorn uttrycker vid intervjun att hon anser att lärarna visar en öppen attityd och att eleverna på skolenheten ges ett visst inflytande. Bland annat uppger

rektorn att eleverna medverkar genom digitala forum för kurser på internet samt genom den formativa bedömningen som lärarna arbetat med att utveckla. Samtidigt ger dock rektorn uttryck för att eleverna nog inte är med och påverkar innehållet i undervisningen, eftersom detta är styrt av kursplanerna.

Även vid intervjun med lärarna från teknikprogrammet framgår att det finns stora skillnader mellan ämnen och kurser i hur man arbetar med elevernas delaktighet. Vissa av lärarna bekräftar att de inte ger eleverna så mycket inflytande i sina ämnen. Detta sammanhänger med att det upplevs svårt att göra eleverna delaktiga i planeringen av undervisningen när de inte vet vad som ska ingå i kursen. Dessutom upplevs vissa gymnasiekurser innehållsmässigt pressade och är dessutom ganska nya för dem som lärare, vilket gör det svårare att improvisera. Samtidigt uttrycker lärarna att de oftast låter klasserna utvärdera arbetsmoment efter att de slutförs, vilket också ger visst indirekt inflytande.

Tillsynen visar att eleverna på teknikprogrammet vid skolenhet 6 på Aranäs-gymnasiet inte ges ett tillräckligt inflytande över sin utbildning. Detta eftersom alla lärare inte ger eleverna möjlighet att påverka arbetssätt och innehåll i undervisningen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11 avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolmiljön ska präglas av trygghet och studiero.
- Det ska vid varje skolenhet finnas ordningsregler som utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten.
- Det ska för varje skolenhet och varje särskild verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling i varje verksamhet det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare framgår att

det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektor beslutar om ordningsregler. Skollagen föreskriver att det för varje skolenhet och varje särskild verksamhet ska upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Såväl elever som lärare och rektorn beskriver Aranäsgymnasiet som en i huvudsak trygg skola där lärare eller annan personal direkt tar tag i saker om något händer. Några av eleverna som intervjuats lyfter också fram att det aldrig finns klotter eller annan skadegörelse i lokalerna och att det är så lugnt i korridorerna. Däremot framgår av intervjuer med elever och lärare på introduktionsprogrammen att det finns brister i studieron under deras lektioner. Eleverna uppger att det dagligen händer att elever stör undervisningen, så att det blir svårt för dem att arbeta och uttrycker att de ibland undrar hur lärarna orkar undervisa gruppen. Vidare råder det, enligt eleverna, emellanåt en hård jargong mellan eleverna.

Lärarna på introduktionsprogrammen bekräftar vid intervju den bild som eleverna ger och beskriver att den bristande arbetsron är något de måste kämpa med hela tiden. Lärarna uttrycker att de bland annat har studieklimatet i fokus när de organiserar verksamheten och skapar studiegrupper, men att det finns begräsningar i de lokaler som arbetslaget disponerar. Ofta tvingas de bedriva många olika slags undervisning i samma klassrum samtidigt. Vidare berättar lärarna att det även förekommer bråk och verbala kränkningar mellan eleverna. Bland annat finns det mellan eleverna en jargong som har en främlingsfientlig underton. Lärarna uttrycker att de alltid reagerar på kommentarerna, men att de skulle behöva hjälp från exempelvis elevhälsoteamet att utveckla ett mer systematiskt arbete för att motverka och förebygga de rasistiska tendenserna som uttrycks av eleverna. De uppger vidare att de lyft frågan till elevhälsoteamet, men att de ännu inte fått något svar.

Aranäsgymnasiet har gemensamma ordningsregler som gäller för samtliga skolenheter. De flesta elever på skolenhet 6 känner till ordningsreglerna och ger uttryck för att de generellt tycker att de är bra. Eleverna säger dock att de inte varit med och tagit fram reglerna. Detta syns också i enkäten där sammanlagt 57 procent av eleverna i årskurs 2 på teknikprogrammet svarar att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls på påståendet att "i min skola är vi elever med och bestämmer vilka ordningsregler vi ska ha".

Även Aranäsgymnasiets likabehandlingsplan och tillika plan mot kränkande behandling är gemensam för samtliga skolenheter. Den gemensamma planen innehåller en kortfattad beskrivning av lagstiftningen, skolans gemensamma rutiner för hantering av ärenden liksom ett antal generella punkter där det förebyggande arbetet beskrivs. I planen beskrivs även några områden och situationer där risken för kränkningar är störst vid hela skolan och som framkommit i en utvärdering som genomförts. Identifierade riskområden 2012/13 var exempelvis skolrestaurangen och sociala medier. De åtgärder som presenteras från skolans sida är ökad vuxennärvaro och framtagande av material kring nät-mobbning. Planen innehåller dock inga konkreta åtgärder som ska genomföras mot bakgrund av aktuell kartläggning av verksamheten vid varje skolenhet. Exempelvis finns det inga åtgärder beskrivna som handlar om att komma tillrätta med den bristande studieron på introduktionsprogrammen. Det framgår inte av planen hur man avser arbeta för motverka främlingsfientligheten bland eleverna, trots att dessa bekymmer uppmärksammats på skolenheten. Lärarna från introduktionsprogrammets arbetslag uppger att de visserligen har tagit del av och implementerat Aranäsgymnasiets plan mot kränkande behandling, men att de inte varit direkt inblandade när den utarbetades.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att ytterligare insatser behöver vidtas för att tillförsäkra alla elever på introduktionsprogrammen en arbetsmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare behöver man arbeta på ett mer systematiskt sätt för att motverka och förhindra verbala kränkningar och den främlingsfientliga jargongen. Den plan mot kränkande behandling som finns på skolan bygger inte på kartläggning av verksamheten vid varje skolenhet. Detta innebär att den specifika situation som identifierats på exempelvis introduktionsprogrammen inte syns i planen. Vidare framgår av tillsynen att ordningsreglerna inte utarbetats under medverkan av eleverna. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 5 §§ samt 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla detta till rektorn.

- Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn delegerat beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av verksamhetsredogörelsen som rektorn skickat inför tillsynen framgår att det finns rutiner för hur elever i behov av särskilt stöd uppmärksammas inom arbetslagen och hur utredningen går till. Vid intervju med rektorn uttrycker hon att personalen på skolenheten är duktiga på att tidigt uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Om det är så att någon elev halkat efter i skolarbetet och riskerar att inte uppfylla kunskapskraven sammankallas snabbt ett möte där personal ur elevhälsan deltar. I de fall där en elev riskerar att inte uppnå målen enbart i något enstaka ämne är det emellertid inte säkert att frågan omedelbart anmäls. Först försöker läraren lösa situationen tillsammans med eleven. Rektorn uttrycker att lärarna aldrig väntar på att det blir fler ämnen, eller att eleven får F i betyg innan de lyfter ärendet vidare och beslutar om åtgärdsprogram. Lärarna på teknikprogrammet uppger emellertid att det förekommer att elever får F utan att detta lyfts med rektorn och elevhälsoteamet och utan att beslut om åtgärdsprogram fattats. Det förekommer också att elevärenden lyfts, men utan att några åtgärder vidtagits, vilket ibland slutat med att eleven fått F i betyg i vissa kurser.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram med uppföljningar som utarbetats på skolenheten under innevarande läsår. I åtgärdsprogrammen beskrivs nuläget för eleven ur dennes, eventuella vårdnadshavares och lärarnas perspektiv. Därefter följer skolans analys av elevens behov. Dessa analyser är i vissa fall generella och kopplas inte alltid till det nuläge som beskrivs. Exempelvis framgår det i ett av åtgärdsprogrammen att eleven har behov av "fokus på uppgiften" och "stöd i matte och kemi på skolan" utan att detta närmare specificeras. Den vanligaste åtgärden som erbjuds på skolenheten som särskilt

stöd är, enligt rektorn, att eleven får hjälp med struktur. Detta erbjuds bland annat inom ramen för Utsikten, skolans stödenhet. Inom introduktionsprogrammen tillgodoses det individuella särskilda stödbehovet för flertalet elever genom att de får individuell assistent under hela eller delar av dagen.

I flera av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av anges också som åtgärder att kurser eller schemat ska "reduceras". Vid intervju med lärare och personal ur elevhälsan framgår att åtgärden "reducering" som beskrivs i åtgärdsprogrammen inte avser reducering av kurser som innebär att eleven går ut med reducerat program och därmed inte heller får någon gymnasieexamen, utan att skolan erbjuder ett fjärde år då de "reducerade" kurserna läses i stället. Rektorn uppger att de tidigare faktiskt reducerade elevernas program, men att detta nu har ändrats. Då termen "reducering" nu används vid skolenheten avses, enligt rektorn istället att skjuta upp kurser till ett senare tillfälle. I de allra senaste åtgärdsprogrammen som upprättats anges att man beslutat om ett fjärde skolår. Det framgår inte heller av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis framgår av tillsynen att det inte alltid anmäls till rektorn när en elev riskerar att inte uppfylla kunskapskraven, vilket innebär att elevernas behov av särskilt stöd inte alltid utreds. Vidare visar utredningen att alla åtgärdsprogram inte uppfyller författningarnas krav eftersom de inte tydligt beskriver elevens behov utifrån den utredning som gjorts och att det inte framgår hur insatserna ska utvärderas. Vidare vill Skolinspektionen påpeka vikten av att man inom skolenheten ger alla elever det särskilda stöd de behöver. Det är också viktigt att rektorn säkerställer att man även i framtiden använder rätt terminologi vid anpassning av en elevs studieplan så att det inte framstår som att en elev som fått sin utbildning upplagd under fyra år läser reducerat program. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Efter introduktionsprogram ska det utfärdas gymnasieintyg, skriftlig bedömning och sammanställning i enlighet med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med författningarna. Av gymnasieförordningen framgår att en elev som inom ramen för ett introduktionsprogram läst grundskoleämnena utan att få ett godkänt betyg ska enligt gymnasieförordningen få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Efter avslutad utbildning på ett introduktionsprogram ska rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning en elev har fått. Av intyget ska samtliga betyg eleven har fått framgå. Vidare framgår av gymnasieförordningen att en elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram, inte fullföljer sin utbildning enligt den individuella studieplanen eller övergår till ett nationellt program ska få en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan.

Av intervju med tillförordnad rektor och lärare framgår det att de inte känner till om skriftliga bedömningar och sammanställningar för elever på introduktionsprogrammen har utfärdats på Aranäsgymnasiets enhet 6. Skolinspektionen har därmed inte tagit del av några exempel på sådana dokument. De elever som har erhållit betyg i någon gymnasiekurs har fått gymnasieintyg, vilka enbart innehåller betyget på den eller de gymnasiekurser som eleven läst. Däremot har man vid skolenheten också utfärdat samlade betygsdokument för eleverna som avslutat sin utbildning vid ett introduktionsprogram.

Tillsynen visar att skriftliga bedömningar och sammanställningar inte utfärdats vid Aranäsgymnasiets skolenhet 6. De gymnasieintyg som utfärdas motsvarar inte författningarnas krav eftersom dessa inte alls visar vilken utbildning eleven fått. Inte heller samtliga betyg som eleven erhållit framgår av intyget. Betygen i grundskoleämnena står istället angivna i ett samlat betygsdokument, vilket är ett begrepp som inte finns i lagstiftningen för den nya gymnasieskolan. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

8 kap. 20-22 §§ gymnasieförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet genomföras systematiskt kvalitetsarbete som innebär planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Vidare anger skollagen att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ska rektorn ansvara för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Inför tillsynsbesöket har Skolinspektionen tagit del av dels "Verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning 2012" dels "Genomförandeplan 2013/2014 för Aranäsgymnasiet med gymnasiesärskolan". Enligt genomförandeplanen är målen läsåret 2013/14 för Aranäsgymnasiet att andelen elever som, inom fyra år, erhåller gymnasieexamen ska uppgå till 93 procent 2014 samt att Aranäsgymnasiet ska utarbeta och genomföra marknadsföringsåtgärder så andelen rekryterade elever till skolan ökar hösten 2014. Dessa två mål gäller övergripande för samtliga skolenheter vid Aranäsgymnasiet. I en bilaga till genomförandeplanen presenteras ett årshjul för skolans systematiska kvalitetsarbete och av detta framgår att kvalitetsarbetet ska bedrivas på olika nivåer i organisationen.

Skolenhet 6 på Aranäsgymnasiet bestod läsåret 2012/13 av utbildning på samhällsvetenskapsprogrammet samt ett specialutformat program inriktat mot specialidrott. Ansvar för teknikprogrammet och de fyra introduktionsprogrammen låg samma läsår istället under rektorn för skolenhet 3. I samband med tillsynen har Skolinspektionen därför endast tagit del av uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet för skolenhet 3 från 2012/13. Detta dokument innehåller en kort beskrivning av programmen på enheten och beskriver sedan de aktiviteter och projekt som genomförts under året inom respektive program. Däremot finns det ingen beskrivning eller analys av kunskapsresultaten, varken för teknikprogrammet eller för något av introduktionsprogrammen.

Rektorn, som är tillförordnad rektor under detta läsår, bekräftar att det finns mycket litet dokumenterat när det gäller elevernas kunskapsresultat och resultaten av verksamheten, både på det nationella teknikprogrammet och på introduktionsprogrammen. Dock säger rektorn att det kan ha sammanställs resultat som de inom skolan inte känner till eftersom även rektorn på skolenhet 3 är tillförordnad och ny i verksamheten. Rektorn uttrycker vidare att hon ser att

mycket skulle kunna utvecklas när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet på skolenheten. Bland annat anser rektorn att det varit alltför stort fokus på beskrivning av aktiviteter istället för utvärdering av effektmål, vilket hon vill förändra.

Lärarna vid teknikprogrammet ger uttryck för en låg kännedom om de övergripande kunskapsresultaten på skolenheten. De beskriver att de ofta diskuterar elevernas resultat inom ramen för ämneskonferenser, men att dessa diskussioner tar sin utgångspunkt i de egna eleverna och den egna gruppen. Däremot upplever lärarna att de saknar en bild av hur programmets resultat utvecklats över tid och står sig i förhållande till riket. Vidare dokumenteras sällan det utvecklingsarbete som sker inom skolenheten. Motsvarande situation råder även inom arbetslaget som undervisar eleverna på introduktionsprogrammen. Lärarna uppger att de föregående år gjort en sammanställning av hur många av eleverna som blev behöriga till nationellt program, däremot har de inte kännedom om hur resultatet utvecklas över tid eller hur det sedan gått för eleverna. Lärarna uttrycker att de nästan dagligen utvärderar verksamheten och pratar om hur den kan utvecklas. Fokus i dessa diskussioner ligger främst på praktisk organisation, vilket, enligt lärarna, innebär att de inte har så mycket tid och kraft över till pedagogiskt utvecklingsarbete. Generellt upplever lärarna inom introduktionsprogrammen att resultaten ifrån deras verksamhet sällan efterfrågats. Det finns inte heller några mål i de övergripande genomförandeplanerna som passar för de förhållanden som råder inom denna del av gymnasieskolan.

Tillsynen visar att det i Aranäsgymnasiets enhet 6 inte bedrivs ett kvalitetsarbete på enhetsnivå som är systematiskt och som består i uppföljning av elevernas kunskapsresultat och utveckling av utbildningen utifrån dessa resultat. Kvalitetsarbetet behöver dokumenteras, dels för att skapa möjlighet till kontinuitet i utvecklingsarbetet och dels så att alla utvecklingsbehov kommer skolenheten och huvudmannen till kännedom. Särskilt mot bakgrund av det saknas nationell uppföljning av resultaten vid introduktionsprogrammen är det av central betydelse att även denna verksamhets resultat på ett systematiskt och kontinuerligt sätt följs upp och analyseras. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgy 11 avsnitt 2.6 Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektorn ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor och denne ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt fattar de beslut samt har det ansvar som framgår av föreskrifter i skollagen och andra författningar. Av förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 250 ff) framgår att det ska vara tydligt för skolans personal, elever och elevernas vårdnadshavare vem som har ansvaret för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet, liksom för verksamhetens inre organisation och vad detta ansvar innebär. Det får inte råda någon oklarhet om vem som har det övergripande ansvar som regleras i skollagen, läroplanerna och övriga författningar. I ansvaret för den inre organisationen innefattas till exempel ansvar för och beslut om övergripande organisation av det pedagogiska arbetet. Rektorn ska fatta de beslut som framgår av författningarna, till exempel arbete för att förebygga, upptäcka och åtgärda alla typer av kränkande behandling i skolan. Hit hör också det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå.

Aranäsgymnasiet är organiserad i fem skolenheter. Varje skolenhet har en rektor och det finns även en gemensam verksamhetschef. Skolenhet 6 består vid tillsynen av teknikprogrammet och introduktionsprogrammen. Denna organisation är ny sedan läsårsstarten 2013/14. Föregående år tillhörde de båda arbetslagen istället enhet 3. Av intervju med verksamhetschefen framgår att skolenhet 6 är en tillfällig konstruktion som försvinner läsåret 2014/15. Organisationen innebär att rektorn generellt har pedagogiskt ansvar och personal- och elevansvar inom sina enheter. Dock förekommer ofta att lärare har undervisning på program som tillhör andra enheter än den de själva ingår i. Dessa lärare benämns på skolan "satellitlärare". Rektorn för skolenhet 6 uppger i intervju att det finns enstaka lärare som undervisar eleverna på teknikprogrammet, men som tillhör andra skolenheter och att vissa av lärarna på introduktionsprogrammen också undervisar på andra program utanför enhet 6. Vissa delar av skolledningsarbetet utförs av rektorerna och verksamhetschefen i samråd. Detta gäller exempelvis arbetet med den, för Aranäsgymnasiet gemensamma, planen mot kränkande behandling och den skolövergripande genomförandeplanen. Andra uppgifter har skoledarna delat upp mellan sig, såsom ansvaret att leda arbetet i olika ämneslag. Rektorn för skolenhet 6 har exempelvis ämne-

sansvar för idrott och hälsa samt datakunskap. Däremot ligger ämnesansvaret för teknikämnet under en annan skolenhet. Personalansvar för elevhälsan ligger under verksamhetschefen.

Lärarna på teknikprogrammet uttrycker vid intervju att de anser indelningen i skolenheter känns konstruerad och beskriver att de i det dagliga arbetet har mycket litet samröre med lärarna på introduktionsprogrammen. Lärarna beskriver vid intervjun både en bristande kontinuitet i det pedagogiska ledarskapet och att det varierat mellan olika år vilka program och vilken verksamhet som bedrivits inom skolenheten. Vidare uppger några lärare att de inte uppfattar rektorn som helt autonom i sitt ledarskap, eftersom rektorn ofta uttrycker att frågor som lyfts ska behandlas i ledningsgruppen. När det gäller introduktionsprogrammet upplever lärarna att organisationen fungerar bättre än den gjort tidigare, men samtidigt framkommer vid tillsynen vissa oklarheter och bekymmer som har med organisationen i skolenheter att göra. Det finns en viss oklarhet i vem som egentligen är ansvarig rektor för utbildningen av de elever som läser programinriktat individuellt val. Vidare framkommer att det finns elever på yrkesintroduktion som inte fått sin utbildning riktad mot ett önskat yrkesprogram eftersom det organiserats på skolenhet där rektorn inte är pedagogisk ledare, vilket också beskrivs under avsnittet omfattning, innehåll och resurstillgång nedan. Flera av eleverna som intervjuats uttrycker en osäkerhet när det gäller vem som är deras rektor och några av eleverna säger att de tror att de har samma rektor som eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet.

Tillsynen visar att rektorn för skolenhet 6 på Aranäsgymnasiet inte har möjlighet att forma sin inre organisation och självständigt bedriva utvecklingsarbete inom sin enhet. Rektor har exempelvis inte möjlighet att fritt leda och organisera en verksamhet som är beroende av lärare för vilka rektorn inte är chef. Den bristande kontinuiteten i vilka program och vilken verksamhet som organiseras inom respektive enhet försvårar också uppföljning och utveckling, vilket bland annat syns i ett ofullständigt kvalitetsarbete. Att ansvaret för centrala ämnen på programmet dessutom ligger hos andra rektorer försvårar ledningen av utvecklingsarbetet ytterligare. Organisationen medför även vissa svårigheter för rektorn att ta det ansvar som följer av författningarna exempelvis gällande att ta fram ordningsregler och följa upp arbetet mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Kungsbacka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan som motsvarar författningarnas krav.
- Utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram ska överensstämma med författningarnas krav.
- På varje introduktionsprogram ska det finnas en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska det för varje elev i gymnasieskolan upprättas en individuell studieplan. Av gymnasieförordningen framgår vad den individuella studieplanen ska innehålla. Den individuella studieplanen ska, för en elev som går ett introduktionsprogram innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på, vilka kurser som ingår i elevens program och vilka val av kurser eller ämnen som eleven har gjort. Även elevens studier i grundskolans ämnen ska framgå, och om eleven följer ett introduktionsprogram ska även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen framgå av den individuella studieplanen. Enligt skollagen är syftet med preparandutbildning att elever som fullföljt årskurs 9 i grundskolan utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program ska uppnå sådan behörighet. Syftet med programinriktat individuellt val är att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt program så att eleven så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. Syftet med yrkesintroduktion är att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Syftet med individuellt alternativ är att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller till arbetsmarknaden. Skollagen anger vidare att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 805) innehålla utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Av läroplanen framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen organiseras så att den så långt som möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser och att återvändsgränder i studiegången undviks.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det är lärarna på introduktionsprogrammen som upprättar individuella studieplaner för eleverna på individuellt alternativ, yrkesintroduktion och preparandutbildning. Detta sker i

samråd med eleven och, om eleven är omyndig, dennes vårdnadshavare. Dock är inte någon studie- och yrkesvägledare eller någon representant för elevhälsan delaktig i arbetet. Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella studieplaner som upprättats, varav de flesta är daterade i augusti 2013, men flera också saknar datering. De individuella studieplanerna innehåller uppgifter om vilket program eleven valt och vilka grundskoleämnen som eleven erhållit betyg i, samt i vissa fall, en kortfattad beskrivning av vilka mål eleven har med sin utbildning. Vidare anges i ett "kryssschema" vilka ämnen som ska ingå i elevens utbildning. Dock framgår det inte tydligt om dessa ämnen läses på grundskolenivå eftersom de benämns som kurser, och det framgår inte heller vilka gymnasiekurser, eller andra insatser som ingår i elevens utbildning. I något fall står det i den individuella studieplanen att eleven "eventuellt" ska ha praktik och i flera planer står det att eleven "vill läsa" olika ämnen och gymnasiekurser, utan att det framgår om eleven faktiskt gör detta och i så fall när och i vilken omfattning. Vidare framgår det inte vilken tidsperiod som de individuella studieplanerna gäller för och när olika delar av utbildningen planeras att genomföras.

Lärarna som undervisar eleverna på introduktionsprogrammen (IM) uttrycker att det är de själva som utformat utbildningen på de olika introduktionsprogrammen, utan egentligt stöd från huvudman eller dåvarande rektor. De beskriver att de eftersträvar flexibilitet och att de genom ständiga anpassningar försöker ge individen så bra förutsättningar som möjligt att nå sina mål. Det är lärarna som utformar studieplaner, lägger scheman och skapar grupper. Arbetet med att organisera utbildningen upplevs ta mycket tid och kraft och lärarna uttrycker att de inte har tid över för de pedagogiska diskussionerna. Varken rektorn eller lärarna känner vid intervjuerna till om det finns några planer för utbildningarna som huvudmannen beslutat om. En sammanställd sådan plan inskickas emellertid efter tillsynsbesöket. Dock framgår av nämndprotokollet som upprättades då planen antogs och som skickades in tillsammans med planen för utbildningen att denna gäller endast för läsåret 2011/2012.

Intervjuer med elever, lärare och rektorn, liksom de dokument som Skolinspektionen tagit del av visar att skillnaderna mellan de olika introduktionsprogrammen i praktiken är mycket små. Av de individuella scheman Skolinspektionen tagit del av framgår att samtliga elever startar sina dagar med gemensam samling och frukost. Sedan vidtar lektioner och arbetspass där eleverna antingen får undervisning i grupper eller arbetar individuellt med de ämnen som finns i studieplanen. Lärarna uppger att det finns möjligheter för eleverna på samtliga introduktionsprogram att läsa gymnasiekurser i exempelvis svenska och engelska när de blivit uppnått grundskolans kunskapskrav. När det gäller eleverna på preparandutbildningen får de sin undervisning helt och hållet på IM. Vissa läser endast få grundskoleämnen, andra många. Av de individuella

studieplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår det också att det finns elever på preparandutbildningen som läser grundskoleämnena, trots att de redan erhållit godkända betyg i dessa från grundskolan. Detta bekräftas av intervjuer med elever. Utbildningen på individuellt alternativ är snarlik den på preparand. För de elever som går yrkesintroduktion försöker man, enligt lärarna, ge eleverna möjlighet att läsa vissa delar av sina utbildningar tillsammans med dem som går de nationella programmen och det förekommer också att eleverna har praktik. Det framgår dock av intervju med lärare och rektorn att det finns elever som exempelvis velat läsa bygg-ämnena inom ramen för sin yrkesintroduktion, men där detta inte har kunnat lösas. Dessa elever har istället huvudsakligen grundskoleämnena, vilket också framgår av studieplaner inspektörerna tagit del av. Vidare framgår det av intervjuer med lärare att det finns elever som går på yrkesintroduktion, men som har delar av sin utbildning förlagda till studieförberedande program som inte har några yrkesutgångar. Intervjuer med elever och lärare visar slutligen att det finns elever som går på yrkesintroduktion trots att de avslutat sina studier i grundskoleämnena och därmed blivit behöriga till nationella yrkesprogram.

När det gäller programinriktat individuellt val uppger såväl lärare från introduktionsprogrammen som lärare från de nationella programmen på Aranäs-gymnasiet att det finns elever som går denna utbildning under lång tid. Vissa elever går i årskurs 3 och ska avsluta sin utbildning utan att ha bilivit behöriga till det nationella program de följer. Enligt lärarna sammanhänger detta delvis med brister i organisationen. Flera av eleverna som ska ta ikapp ett grundskoleämne har undervisningen i detta ämne förlagd till schemapositioner som ligger utanför ordinarie skoldag, vilket innebär långa dagar och i vissa fall att antalet undervisningstillfällen begränsas. Enligt lärarna har de tagit upp schemaläggningen med skolledningen under flera års tid, utan att något förändrats.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns flera brister i organisationen av introduktionsprogrammen på skolenheten. Elevernas individuella studieplaner måste dels uppdateras och dels utvecklas så att de faktiskt beskriver den utbildning som eleverna får. Tillsynen visar vidare att det inte finns någon aktuell plan för utbildningen som beslutats av huvudmannen och sedan implementerats i verksamheten. Utbildningarnas innehåll har också brister eftersom det framgår att vissa elever på preparandutbildningen studerar grundskoleämnena de redan fått betyg i, att det finns elever som läser yrkesintroduktion utan egentliga inslag av yrkesämnena eller praktik och att elever går på yrkesintroduktion trots att de är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Vidare vill Skolinspektionen påpeka vikten av att utbildningen för eleverna på programinriktat individuellt val utformas på ett sådant sätt att eleverna så snabbt som möjligt når behörighet och kan antas till det aktuella nationella programmet. Utbildningen behöver organiseras och anpassas så att återvänds-

gränder i studiegången undviks. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

16 kap. 25 § och 17 kap. 3-5, 7 §§ skollagen,

1 kap. 7 § och 6 kap. 3-8 §§ gymnasieförordningen

I beslutets slutliga handläggning har utredare Mona Ericsson och jurist Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Frida Eek
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.